

ПАРАСАТ

1996 жылдың 22 наурызынан бастап шығады

Издается с 22 марта 1996 года

**Манаш Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті
Северо-Казахстанский государственный университет им. М. Козыбаява**

80-жылдық тарихы бар білім мен ғылымның қара шаңырағы

Манаш Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті 80-жылдық мерейтойын атап өтпек. Білім мен ғылымның қарашаңырағы мұғалімдер институты ретінде құрылды, кейін педагогика институтына айналса, 1996 жылы университет болып қайта құрылды. Сексен жыл ішінде еліміздің солтүстік аймағының жетекші білім беру, ғылыми және мәдени орталығы ретінде қалыптасты.

1937 жылдың 19 наурызында Қазак КСР халық комиссариаты Кеңесинің Қаулысы бойынша мұғалімдер институты құрылған болатын. Осы жылдың күзінде институттың ресми түрде ашылу рәсімі өтіп, алғашқы 211 студент үшін жаратылыстану-география және тарих факультеттерінде сабак басталды.

Петропавлда мұғалімдер институтының ашылуы аймақтағы білім беру жүйесін әрі қарай жетілдіру қажеттілігінен туындағы. Сол кезде облыс бойынша 1318 мектеп болған, онда 156 656 оқушы оқыған. Сонымен қатар, облыста ересектер арасында сауатсыздықты жоюға арналған білім беру мекемелері жұмыс істеп, онда 35 мыңдан астам адам оқыды. Білім беру

жүйесінің дамуы білікті мұғалім кадрларының тапшылығын тудырып, оларды Петропавл, Қекшетау, Щучинск педагогика училишелері негізінде даярлайтын.

Институтта алғашқы кезде бес кафедра болған. 1938 жылы сырттай бөлім ашылып, екі жылдан кейін алғашқы түлектерін даярлап шығарды: 27 тарих, 17 география және 8 биология мұғаліміне мектепте оқыту құқығы бар екендігін дәлелдейтін дипломдар табыс етілді. Ұлы Отан соғысы білім ордасының жағдайын күрт өзгерти. Бірақ соғыс кезіндегі киыншылықтарға қарамастан Петропавл мұғалімдер институты білім алушылар санын сақтап қалды: 1941-1942 оқу жылы – 168 студент, 1944-1945 оқу жылы 198 студент қабылданды. Майданға 13 оқытушы мен 28 студент аттанды. Үкімет Петропавл мұғалімдер институтының Ұлы Отан соғысына қосқан үлесін, оқытушылар мен студенттердің жетістіктерін жоғары бағалады. 1945 жылы институтқа К.Д. Ушинскийдің аты берілді.

(жалғасы 2-3 беттерде)

СҚМУ - 80 жыл

80-жылдық тарихы бар білім мен ғылымның қара шаңырағы

1955 жылдан бастап біздің жоғары оқу орны мыз К.Д. Ушинский атындағы Петропавл педагогикалық институты ретінде қызмет ете бастады. Осы жылдары институтқа кадрлар даярлауда М.В. Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университеттің көп көмек көрсетті және олармен ынтымақтастық пен шефтік көмек туралы тікелей көлісімшарт жасалған болатын.

80-інші жылдардың өзінде институтта алты факультет және дайындық бөлімі жұмыс істеді, мамандарды даярлау он мамандық бойынша жүзеге асырылды. Студенттер контингентінің өсуі оқу корпустары мен студенттерге арналған жатақханалар санының өсуіне байланысты болды. Біртіндеп студенттер қалашығы қалыптаса бастады.

1994 жылдың 2 маусымында Казақстанның бірқатар қалаларында, соның ішінде Петропавлда университеттер құру туралы ҚР Министрлер кабинетінің № 584 қаулысы қабылданды. 2001 жылы Солтүстік Қазақстан университетіне мемлекеттік мәртебе беріліп, 2003 жылы 30 мамырда ҚР Үкіметінің № 497 Қаулысымен университетке тарихшы ғалым, академик Манаш Қабашұлы Қозыбаевтың есімі берілді.

Университет республикада алғашқылардың бірі болып мемлекеттік аккредиттеуден өтті. Оқу үрдісі мен басқару автоматтандырылған. Оқу және ғылыми зертханалар мен орталықтар

үздік әлемдік өндірушілердің қажетті жабдықтары мен жарақталған. Университет Болондық үрдістің толықтанды мүшесі ретінде әлемдік білім және ғылыми қеңістікке белсенді кірігуде, басқарудың демократиялық қағидаларын, студенттердің академиялық еркіндігі мен ғылыми зерттеулердің еркіндігін дамытады.

2016 жыл университет қызметінде бетбұрысты кезең болды. 2016-2019 жылдарға арналған білім мен ғылымды дамытудың мемлекеттік бағдарламасы қабылданды, оның негізінде 2016-2019 жылдарға арналған М. Қозыбаев атындағы СҚМУ-дың даму стратегиясы әзірленіп, іске асырылуда. Ол университет дамуының жаңа басым бағыттарын анықтады: кадрларды сапалы даярлау, білім беру бағдарламаларын жетілдіру, ғылыми зерттеулердің нәтижелілігін арттыру, рухани-адамгершілік құндылықтарды бекіту, басқару жүйесін жетілдіру.

М. Қозыбаев атындағы СҚМУ бәсекеге қабілетті мамандарды даярлауды үш деңгейлік жүйе бойынша (бакалавриат – магистратура – PhD докторантура) бакалавриаттың 47, магистратураның 23 және PhD докторантураның 4 білім беру бағдарламасы бойынша халықаралық талаптарға сәйкес даярлауда. Академиялық ұтқырлық бөлімі, бірқатар департаменттер, ғылыми-техникалық кеңес, студенттік өзін-өзі басқару органдары құрылды. “Рейт-ОР”

тәуелсіз рейтинг агенттігінің нәтижелері бойынша, әлемнің 430 үздік университетінің қатарына кіріп, Ресейдің, ТМД мен Балтық елдерінің 100 үздік жоғары оқу орны арасында 86-орын иеленді. 7 мамандық бойынша үш тілділікті іске асыру басталды.

2016 жылы университеттің үш оқытушысы “ЖОО-ның үздік оқытушысы” республикалық байқауының жеңімпазы атанды. Ал бұған дейін мұндай атақта тағы 10 оқытушы лайық деп танылған болатын.

Егер 2016-2017 оқу жылы 1840 білім алушымен толықса, биыл олардың саны екі мыңнан асты. Бүгінде М. Қозыбаев атындағы СҚМУ-да бес мыңнан астам адам оқиды.

М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті биылғы жылғы 890 түлектерін үлкен өмірге қанат қақтырды. Төрт жыл бойы тек “бескес” оқыған оқу озаттарына үздік дипломдар табысталды. Олардың саны биыл 259. Университет түлектері екі қолға бір күрек таппай қиналмасы анық. Мәселен, өткен жылы біздің түлектердің 86 пайзызы жұмыспен қамтылған. Биыл бұл көрсеткіш одан да жоғары болады деп күтілуде. Себебі, оқу ордасы тек бәсекеге қабілетті, еңбек нарығында сұранысқа ие мамандарды даярлайды.

**Айdos Мұқатаев, п.з.к.,
М. Қозыбаев атындағы
СҚМУ ректорының м.а.**

Ученый, гражданин, патриот

На заре независимости Республики Казахстан преодоление кризиса в экономике, демократическое обновление сопровождались формированием правового государства и гражданского общества, утверждением норм реального равенства перед законом всех его граждан и органов управления. Общественное развитие молодого государства в тот период во многом определялось активной ролью интеллектуалов, в том числе ярких ученых, изучавших его историю. Одним из таких ученых был академик Манаш Козыбаев, чье имя с гордостью носит наш университет.

Он был руководителем ведущего научного центра республики, занимался просветительской деятельностью, был организатором и хранителем исторической научной мысли Казахстана, активно выступал в средствах массовой информации. Его глубокий и пытливый ум был известен всем, кто профессионально занимался исторической наукой.

Научные труды академика Манаша Козыбаева, его гражданская позиция сыграли заметную роль в становлении новой государственности Казахстана и его с полным правом можно отнести к когорте выдающихся ученых-подвижников.

Одновременно с научной и педагогической работой М. К. Козыбаев активно участвовал в государственной и общественной жизни страны.

В 1989 году он был избран действительным членом НАН РК - академиком.

В 1990-1993 гг. являлся народным депутатом Верховного Совета Республики Казахстан, принимал самое активное участие в принятии Конституции государства, определении статуса казахского языка.

С 1993 года М. К. Козыбаев являлся членом Национального совета по государственной политике при Президенте Республики Казахстан, членом Ассамблеи народа Казахстана. Работая в комитете Верховного Совета по национальной политике, развитию культуры и языка, депутат М. Козыбаев являлся инициатором и соавтором ряда важнейших законодательных актов, заложивших основы межэтнической стабильности.

В 1995 году по инициативе и под руководством М. Козыбаева разработана и принята на высшем уровне Концепция формирования исторического сознания народа Казахстана. Она стала важной платформой в сложный период 90-х годов, когда необходимо было очертить контуры и направления развития отечественной истории, сыграла ключевую роль в переосмыслинении истории Казахстана, формировании исторического

сознания казахстанцев.

Концепция способствовала формированию общенационального единства, становлению государственной идентичности Республики Казахстан, укреплению ее суверенитета, воспитанию гражданственности и патриотизма.

Поистине общенациональное и международное значение имела деятельность М. Козыбаева в качестве президента историко-просветительского общества «Әділет».

Еще со второй половины 1980-х годов по инициативе и при активном участии М. Козыбаева была начата масштабная работа по выявлению жертв политических репрессий 1920-1950 годов.

Одним из первых шагов в 1991 году стало издание сборника «История Казахстана: белые пятна» под редакцией М. Козыбаева. Именно в этом сборнике впервые в Казахстане публикуются статьи о депортации народов, трагедии крестьянства, пережившего насилиственную колективизацию.

М. Козыбаевым была проделана огромная работа по воссозданию правдивой истории периода политических репрессий.

Он объединил группу казахстан-

ских ученых, которые взялись за очень ответственный труд по освещению проблем депортации, проходившей в годы существования советского государства. Кропотливые исследования академика и его коллег оформились в 1998 году в труд, который получил название «Депортированные в Казахстан народы».

В период голода 1990-х годов на учебники и монографии ученые и обучающиеся постоянно находили статьи, рецензии, заметки на животрепещущие темы, которые активно издавал Манаш Кабашевич Козыбаев. Реальным воплощением интенсивного труда в эти годы стал цикл исторических учебников и учебных пособий для средних школ и университетов республики.

Под руководством академика Манаша Козыбаева в последние годы его жизни большая группа авторов работала над новым изданием «Истории Казахстана» в пяти томах. В 2000 году увидело свет его двухтомное исследование «Казахстан на рубеже веков: размышления и поиски», в котором собраны наиболее ценные статьи и доклады.

М. Козыбаев своей жизнью, плодотворным творчеством снискал славу интеллектуального титана, ученого-патриота, последовательного борца за духовный суверенитет казахстанцев.

Академик Салык Зиманов писал о нем: «Его феномен редок и оригинален - он интеллектуал в гуманитарной сфере, наиболее изменчивой и неустойчивой области духовной жизни общества и народа. Быть общественно признанным так же трудно, как трудно добыть золото в необогащенном песке. Слова тесны, чтобы хотя бы вкратце вместить в описание ту роль академика М. К. Козыбаева, которую он занимает в научно-интеллектуальной жизни Казахского государства».

**Нурболат Абуов,
к.и.н., зав. кафедрой истории
Казахстана и СГД**

СҚМУ - 80 жыл

ҰЛТ ШЕЖИРЕСІН ЖАЗҒАН ҒАЛЫМ

Казіргі кезде тарих атасы Геродот тарихына пікірлер айтылып жүр. Ежелгі Римнің тарихшысы Плинний жазбаларына да басқаша қарау бар. Бұлар түсінікті де секілді. Өйткені, қазіргі тарихшылар өзіне дейінгі заманды зерттеп, бүгінгі күн биғінен бағалайды. Ал олар өздерінің көріндері мен естігендерін сол заман өлшемдерімен бағалап, жазды.

Тарих – ғылымның таласты салаларының бірі. Оған әркім баға беруге келгенде өз білім-білігі бойынша әрекет етеді. Осы түрғыдан алғанда Конфуций философиясындағы бір зандастық үстемдік құрады. Онда былай делінген: “Егер үстіндегі ақ көйлегінді біреу “мынауың қара екен” десе, үнде ме, әлгі екінші рет келіп, солай десе, тағы үндеме. Үшінші, төртінші, тіпті, жүзінші рет әлгісін қайталаса да, “мұның қате деме”, өйткені, оған сенің көйлегің қара көрініп тұрған болуы керек”. Бұл дәл қазіргі заманға арнап айтылған секілді.

Осылардың берін еске алып отырған себебім тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҰФА академигі Манаш Қабашұлы Қозыбаев тәуелсіздіктің алғашқы жылдарында “мынауың қара екен” деген секілді сыйндарды да естіді. Бірақ ол “мұның қате” деп шу көтерген жоқ. Өз жұмысын жалғастыра берді. Сонда олардың “мынауың қара екен” деп жүргендегі Манаш Қабашұлының “КОКП тарихын жазушылардың” бірі болғандығы. Иә, бұл құпия емес. Манаш Қабашұлы мамандығы тарихшы болғандықтан да, өзі өмір сүрген қоғамның идеологиялық екшеулері шенберінде тарих жазды. Ол өзі өмір сүрген қоғамның шежіресін жасады. Бар болғаны сол. Бұл үшін тарихшы ғалымды кінәлауға болар ма екен?! Мениңше, Мәкене “КОКП тарихын жаздың” деп айып тағудың жөні жоқ. Ол өзі азamatы болған мемлекеттің тарихшысы болды, сол қоғамның ұстанымы бойынша шежіре жасады. Егер ол сол кезде компартияға сын айтатын болса, ол мұлде жарияланбас та еді. Демек, Манаш Қабашұлы тарихшы, ғалым қызметін атқармас та еді. Шынына келгенде сол кездегі тарихшы, филолог, философ ғалымдардың барлығы да өз қоғамына қызмет етті. Бұл үшін оларды кінәлаудың жөні жоқ. Бұл – бір.

Екіншіден, кім қалай десе де, тұтастай жетпіс жылды қазақ ұлты өмірінен де, тарихынан да сызып тастай алмаймыз. Егер бұл жетпіс жыл КОКП билеген кеңес өкіметі тұсында болса, сол тұста не болғанын білудің өзі біздің бүгінгі және болашақ ұрапамыз үшін қажеттіліктердің бірі. Кеңес өкіметі мен КОКП секілді саяси іргелі үйімді тек кара жағынан көр-

уге де қарсымын. Өйткені, жетпіс жыл ішінде бұл ұйым жетекшілік еткен кеңестер одағы біздің Қазақстанды бұрын-соңды армандай да алмаған биікке шығарды. КОКП тарихын жазушыларға кінә тақпас бұрын, бүгінгі биіктен өткенге сын айтуда әуес ғалымсымақтар осы жағын мықтап ойласып алса екен. Манаш Қабашұлы КОКП тарихын жазғанда оның біздің халыққа берген осындағы сыйы болғанын қағаз бетіне тұсірді. Бұл – оның кемістігі емес, бүгінгі және келер ұрпаққа ақиқатты айта алған кешенді мұрасы. Уақыт ете келе біз Манаш Қабашұлының сол мұрасына да қайта оралатын боламыз.

Оз басым Манаш Қабашұлы жазған “Қазақстан Компартиясы Ұлы Отан соғысы жылдарында”, “Қазақстан – майдан арсеналы”, “Ұлы ерлік” секілді монографиялары қазіргі кейбіреулер айтып жүргеніндей жалан идеологиялық ұран емес, біздің ұлт бастан кешкен заманың шежіресі деп бағалаймын. Ол – КСРО ғылым академиясы жаңындағы КСРО тарих ғылымдары институтының ғалымдарымен бірігіп, “Ұлы Отан соғысындағы кеңестік тыл”, “Кеңестік Отанды корғаудың қайнар көзі”, “КСРО жұмысшы табының тарихы, Ұлы Отан соғысының жылнамасы” атты кешенді енбектерді мұраға калдырған адам. Бұлардың кай қайсысы да біздің халық бастан өткізген қылыш замандар жайлар шежіре екені даусыз. Сондықтан да оларға талай ұрпақ, талай тарихшы қайта-қайта үңіліп, өз заманында Манаш Қабашұлы секілді ғұлмаған қалдырған мұраға әділ бағасын ризашылықпен береді деп ойлаймын.

Манаш Қабашұлы Қазақстан егемендігін алғаннан соң қазақ тарихын жазуға кіріскенде де толып жатқан қарсыластар алдынан шықты. Біреулер оған “Абылай үш жүздін басын біріктірген хан болған жоқ” деген сын айтты. Енді біреулер Абылай ханының онтүстіктері қөрші елдерге жорығы агрессиялық ниетте болған әрекеттер дегенді айтты. Хан Абылайды қазақ тарихындағы жағымсыз кейіпкерлер катарына жатқызуға тырысты. Десек те, Манаш Қабашұлының зерделеген тарихы дұрыс деген тоқтамға келдік. Мінеки, осыдан-ақ барлық тарих

ғалымның міндеті де, жауапкершілігі де ауыр деген тоқтамға келесін. Сол ауыртпалықты нардай көтерген шынары ғалым академик Манаш Қабашұлы Қозыбаев болғаны даусыз.

Біздің тарихты қазір жазып жүргендер бұрынғыларға “күйе жағуға” дайын тұрады да, өмірдің аңы да болса шындығына екшеу жасауға келгенде әлсіздік танытып жатады. Айталақ, Алаш арыстары қазір түгелдей дерлік ақталмақ түгіл, мақталып жатыр. Мен бұған қарсы емеспін. Десек те, сол Алаш арыстарының екі топта болғаны да ақиқат қой. Мәселен, Мұстафа Шокай бастаған бір топ Ресейден іргені мұлде аулақ алып кетуғе үндеді. Ал Әлихан Бекейханов, Ахмет Байтұрсынов, Міржақып Дулатов бастаған келесі топ Ресей Федерациясының құрамындағы автономия ушин куресті. Енді келіп үшінші топ большевиктер партиясының жағына шығып, елде социализм орнатуға қызмет етті. Бұл тарихи ақиқат. Қазіргі биіктен қарасақ, Алаштың осы бір-бірімен ымырасыз болған үш тобының да арман-мұддесі орындалған секілді. Большевиктер жағында больлып, елде социализм жүйесін орнатуға қызмет еткендерді қалайша даттауға тииспіз?! Жоқ, олар датталмай мақталуы керек. Өйткені, бізде сол кезде большевиктер партиясының соңына еріп, елімізде социализм орнатып алмасақ, жоғарыда аталған иғіліктердің бірде-бірі болмас еді.

Егер Ресей Федерациясы құрамындағы автономияны жақтаған Әлихан Бекейханов, Ахмет Байтұрсынов, Міржақып Дулатов тобындағылардың саяси ұстанымына келсек, бұл да көрегендік болды. Әріні былай қойып, күні кешегін еске алсақ, егемендігін жариялаған Қазақстан Республикасы, ең алдымен, өмірге әкелген халықаралық құжаттың бірі – Ресей Федерациясымен мәнгілік достық туралы декларация екенін ұмытпаган жөн. Алып та қарулы көршімен майданға шығып жене алмайсың. Онымен тіл табысып, өмір сүрген әлдекайда пайдалы. Ал Мұстафа Шокай ұстанған саяси бағытты да кезінде жүзеге аспағанымен, сол замандағы болмысқа, жағдайға мұлде қайшы болғанымен, толығымен қателік деу көрсөкүрлік болар еді. Өйткені, ата-бабамыздың ежелден ұмтылғаны – толық тәуелсіздік. Иә, бұл арман да орындалды.

Біз 1991 жылдың желтоқсанынан бері бүкіл әлем таныған және мойындаған толық тәуелсіз Қазақстан Республикасын құрып алдық.

СҚМУ- 80 жыл

Демек, КОКП тарихы мен Алаш тарихын бір кеңістікте қарастырақ, бұлар бірін-бірі толықтыруши, бірін-бірі жетілдіруші деген дұрыс тұжырымға келе аламыз. Тек негізгі идеялар кезең-кезеңмен уакыты келген кезде, әбден пісіп жетілген кезде болмысынандағы тапты. Одан біз үтпасақ, ұтылған жоқпыз. Әрі берідесин Сталин, Голощекин тұсындағы құғын-сұргін туралы да КОКП, социализм секілді шартты ұғымдарды кінәлауға болмайды ғой. Олай дейтін себебім, сол кезде құғын-сұргіннің құрбаны болғандар біз айтып жүрген санаулы, сауатты аристар тобы ғана емес, қарапайым адаптациялар да атылып кеткені, иттіккенге айдалғаны баршаға белгілі. Ал оларды Сталин түтіл, Голощекин де көрмеген, танып-білмеген еді ғой. Демек, Қазақстандағы құғын-сұргіннің соншалықты мол көлемдегі қанды қырғынға ұласуына тікелей өзіміз кінәліміз. Мұны неге мойындаимызыз?!

Егер келер үрпақ аман болсын, тәуелсіздік пен бейбіт өмір баянды болсын десек, қазақ ең әуелі бірін-бірі көр-еалмаушылық, жікке бөлінушілік секілді жаман әдеттерден арылуы үшін де біздің тарихымызда болған сондай ақиқаттарды бұрмаламай ашық айтайық. Қазіргі қазақтың басым бөлігі ұлт ұстазы Абайдың “Бірінді қазак, бірің дос, көрмесен істін бәрі бос” деген өсietтін жаттап есті десем қателесепспін. Солай бола тұрса да, өткен ғасырдың отызынши жылдары түтіл, қазірдің өзінде ұлт ұстазының осынау өсietтін қаншалықты орында жүрміз деп өзімізге-өзіміз сұрақ койып, өмір сүре алсақ, сонда ғана ұлт мерейі үстем болады. Біздің кейбір тарихшы сымқартар осы жағын айтуда келгенде үні шықпайды да, өткенді қаралауға келгенде жағы талмайды. Мұндайда шіркіндер-ай деуден басқа амал жоқ.

Иә, біздер – екі қоғамда, екі Қазақстанға қызмет еткен үрпақ өкіліміз. КОКП билеген Кенестер Одағы құрамындағы Қазақстан Республикасының тарихын жазғанда мұндағы компартия істеген әрекеттердің бірде-бірін “қате” деу ешкімнің қолынан көрмейтін. 1930 жылдардағы аштықтың өзін “компартияның қатесі” деуге болмайтын. Ол түтіл, патшалы Ресейге қарсы шыққан Кенесары Қасымовтың өзін “ұлтазаттық қөтерілістің басшысы” деген Ермұхан Бекмаханов айдалған болатын. Мұндайда тікелей КОКП нұсқауымен болған оқиғалардың нәтижелерін “қателік еді” деу

мүмкін еместігін санаңы бар адам түсінетін шығар. Осыны біле тұрып ғалымдарымызды айыптау “битке өкпелеп тонды отқа өртей” болып шықпай ма? Кезінде шу қотергендер басылған секілді. Шамасы өмірдің осынау аңы шындығын түсін-гендіктері болар. Қай кезеңдегі қай сыйысы болса да Манаш Қабашұлына “ғалым емессін” дей алған жоқ. Себебі, олардың қай сыйысы да Мәкенің сұнғыла білімді жүйрік ғалым екенін білетін, мойындаған болатын.

Қазақстан тарихын жазуға ұлттық ғалымдардың бәрі дерлік қатысты. Бірақ солардың ішінде Манаш Қабашұлы зерттеген тақырыптар езінің қүрделілігімен, ауқымдылығымен, маңыздылығымен ерекшеленетін. Тәуелсіздікке қол жетпей тұрып-ақ, Манаш Қабашұлы әлі ақталып үлгірмеген аристарымыз жайлы келелі ойлар айтқан мақалаларын жариялады. Сөйтіп, қазақтың ұлттық рухын оятуға қозғаушы күштей әсер етті.

Академик, тарихшы Манаш Қабашұлы Қозыбаевтың тындырып кеткен еңбегіне үңілsek, оның білімі мен күш-жігеріне қайран қаласың. Ол – тарихшы-ғалым ретіндегі ұлттына, мемлекетіне адаптациялардың бірі. Мен Манаш Қабашұлымен жақын арапасқан адамын. Әңгімеміз де жарасуышы еді. Сондай кездердің бірінде: “Санап отырсам 780-дей ғылыми еңбек жазған екенмін. Үл аз ба, кеп пе?”. Мәкенің еңбегі де, ол өзек болған мына сұрақ та мені ерекше таңғалдыры. Ерінбей еңбек ету жағына келгенде мен де ешкімнен кем емес едім. Бірақ тарихшы-ғалымның осындағы мол дүние жасауы шын мәнінде оның ұлт шежіресі жайында сұнғыла білімді, ал еңбек етуге келгенде зор күш-қайратқа ие адам екенін көрсетіп түрған жоқ па?

Өмірден озарының алдында Манаш Қабашұлы “Қазақстан тарихын” жазу жұмысына жетекшілік етті. Орайы келгенде айта кетейін, дәл осы кешенді еңбектің экономикаға қатысты болімінде Манаш Қабашұлының тапсырмасымен менің де мақалаларым жазылып, басылған болатын. Бес том болуға тиісті сол кешенді еңбектің үшегүйінің Мәкенің көзі тірісінде жариялануы оның тәуелсіз еліне қызмет етуге келгенде нардың жүгін арқалайтын нағыз алып тұлға екенін көрсетсе керек. 2000 жылы Мәкенің “Қазақстан на рубеже веков: размышления и поиски” деп аталағын екі томдық монографиясы жарық көрді. Бұған коса 9-сынып оқушылары үшін орыс-

ша-қазақша “Қазақстан тарихын” жазып, баспадан шығарды.

Сондай-ақ, Манаш Қабашұлы тәуелсіздік алғаннан кейін Қазақстан тарихындағы “Ақтаңдақтар” деген таңбамен енген кезеңдерге қайта үңіл, кезінде бүкіл оқырманың ыстық қылласына бөлөнген тамаша ғылыми-зерттеу мақалаларын жариялады. Олардың қатарында: “Голощекин. Саяси портрет”, “Сталин және Қазақстан”, “Хрущев және Қазақстан”, “Брежнев және Қазақстан” атты кешенді еңбектер болды. Отанымыздың тарихына, өміріне, болмыс-бітіміне ерекше әсер еткен сол бір кезең, сол бір ірі саяси тұлғаларға Мәкенің сөйтіп кайтадан оралып, XXI ғасыр біигінен сол кездердің болмыс-бітіміне өз бағасын беріп шықты. Оның Абылай хан, Кенесары, Бұқар жырау, Абай, Мұхтар Әуезов, Қаныш Сәтбаев, Әлкей Марғұлан, Мәлік Ғабдуллин, Илияс Есенберлин, Салық Зиманов секілді ұлттымыздың біртуар таланттарына берген әділ бағасы да оқырман қекейінен шықкан тамаша дүниелер екені даусыз.

Манаш Қабашұлының артында қалған мол мұрасына келетін болсақ, ол талай үрпактың інгілігі болатын дүние-лер деп ойлаймын. Өйткені, адамзаттың саналы тобы әрқашанда “мен осы қайдан шықтым, ата-бабам кім еді, ұлттың қалай пайда болды?” деген сұрақтарға жауап іздейді. Сол кезде олардың қай қайсысы да тарих ғылыми-ндағы Манаш Қабашұлы Қозыбаев деген алыпшын жолығады.

Ол дүние салғанда отандық бұқаралық акпарат құралдары “Қазақстанның тарих ғылыми орын толмас қазаға душар болды”, – деп жазды. Иә, оның өмірден озуы бізді осылайша ойсыратып кетті. Десек те, Манаш Қабашұлы Абай айтқандай: “Өлді деуге бола ма айтыңдаршы, өл-мейтүғын артында сөз қалдығран” деген ғақия арналатындар тобына жататын тұлға. Біз және бізден кейінгі талай үрпақ онымен тарих беттерінде кездесіп, ұлт шежіресін шын түсінуде ғұламаға ғалымды өзінің ақылшы абызына айналдырыры сөзсіз. Манаш Қабашұлы Қозыбаевтың тарихы – тұтастай ұлт шежіресі.

**Сагындық САТЫБАЛДИН,
экономика гылымының докторы,
профессор, ҰҒА академигі,
Қазақстан Республикасының
еңбек сіңген қайраткері**

СКГУ - 80 лет

Ее пример - другим наука

80-летие университета совпало с юбилеем любимой и уважаемой всеми нами Табаковой Зинаиды Петровны, доктора филологических наук, профессора СКГУ им. М. Козыбаяева.

Она родилась 9 октября 1937 года в эмиграции, в Китае. В 1954 году с родителями приехала в СССР на освоение целины. С этого времени её жизнь связана с Казахстаном. Здесь Зинаида Петровна окончила среднюю школу и начала трудовую деятельность старшой пионервожатой в Михайловской СШ Павлодарской области. В 1957 г. она поступает в Петропавловский педагогический институт им. Ушинского, выбор вуза был связан с желанием изучать русский язык, литературу и историю. Пединститут в Петропавловске оставался единственным вузом, где ещё сохранилась двойная специальность. В 1962 г. с отличием окончила вуз по специальности «учитель русского языка, литературы и истории». С 1962 по 1971 гг. по распределению вместе с мужем работала учителем в Лебяженской средней школе Булаевского района, затем директором средней Ново-Булаевской железнодорожной школы. В 1971 г. она проходит по конкурсу на кафедру русского языка нашего вуза, работает преподавателем, старшим преподавателем, заместителем декана историко-филологического факультета.

В 1979 г. З. П. Табакова защищает кандидатскую диссертацию «Функции предложно-падежной синтаксической формы «у + род.п. имени» в современном русском языке», в которой предложила и обосновала новый подход к решению вопросов квалификации безглагольных предложений. В 1986 г. решением ВАК при Совете Министров СССР ей присвоено учёное звание доцента по кафедре русского языка.

В 1981 г. Зинаида Петровна стала бессменной зав. кафедрой русского языка, а с 1997, после объединения кафедры русского языка и кафедры литературы, по 2015 г. – заведующей кафедрой «Русский язык и литература». В 1997 г. по инициативе З.П. Табаковой в СКГУ на кафедре была открыта перспективная специальность «журналистика», выпускники которой работают сегодня в городских, областных, республиканских и российских СМИ. В 2002 году на кафедре «Казахская филология» было открыто отделение журналистики на казахском языке, в 2016 году на базе двух отделений журналистики была создана самостоятельная

кафедра «Журналистика».

Впервые в СКГУ на кафедре русского языка была открыта магистратура. Диплом магистра под номером один получила Казанцева З.М., ставшая первой в СКГУ выпускницей магистратуры. Все эти годы Зульфия Муратбековна продолжает работать на кафедре.

В 1992 г. вышла в свет монография З.П. Табаковой «Безглагольные предложения в современном русском языке». В 1994 г. она защитила первую в Казахстане докторскую диссертацию по русскому языку «Структурно-семантические типы безглагольных предложений в современном русском языке», в которой автором представлены результаты многолетних исследований семантического синтаксиса русского языка. В 1998 году З. Табаковой присвоено учёное звание профессора по специальности языкознание.

Зинаида Петровна - отличный педагог и хороший организатор. В 1995 г. по ее инициативе в университете была открыта аспирантура по специальности «русский язык», а в 2000 г. по этой специальности открыт Совет по защите кандидатских диссертаций. Под ее руководством защитили кандидатские диссертации 11 аспирантов: Твёрдохлебова Е.А., Сабиева Е.В., Оспанова И.В., Дарбаева Ж.К., Бочкова Л.А., Сегизбаева К.К., Сиривля М.А., Беймухаметова А.А., Макарова О.В., Сараева О.А., Мисяченко С.В.

В работе регионального совета принимали участие учёные из разных вузов Казахстана и России. Здесь защищались преподаватели не только из СКГУ, но и из вузов Алматы, Павлодара, Костаная, Усть-Каменогорска. По результатам аттестации в 2014 г. специальность «русский язык и литература» имела 100% обеспеченность докторами и кандидатами наук.

Ею опубликовано более 300 научных работ в различных изданиях, среди которых монографии: «Безглагольные предложения в современном русском языке». – Алма-Ата, 1992 г., доработана и переиздана – Алматы, «Отан», 2014 г. «Этнопоэтика. Диалог культур и языков». – Германия: Издательство «Palmarium academic publishing», 2014 г. Этнолингвистический анализ художественного текста. – Алматы: изд. «Отан», 2014г; учебно-методические пособия: «Синтаксис. Теория. Практика. Контроль». – Петропавловск, 1998г; «Этнопоэтика». – Петропавловск, 2008г; «Проблемные вопросы синтаксиса». – Петропавловск, 2014 г.; «Этнопоэтика как средство воспитания толерантности

в поликультурном обществе». – Петропавловск: СКГУ, и другие. Она активно публикуется в республиканских и зарубежных научных изданиях с высоким импакт-фактором.

Научная школа профессора Табаковой хорошо известна не только в Казахстане, но и за рубежом. Данные о ней внесены в международную энциклопедию «Кто есть кто в современной русистике», изданную в 1994 г. в Хельсинки. В 2006 году З.П. Табакова за лингвистические исследования в мировой науке включена в «Биографический словарь. Кто есть кто?» Кембриджского центра. Сведения о научной деятельности профессора З.П. Табаковой размещены в книге «Казахстанская русистика в лицах», – Астана, 2009 г., а также в республиканской и областной энциклопедиях, в книге, рассказывающей о выдающихся людях города, «Петропавловск. Время. События. Люди», – Петропавловск: «Северный Казахстан», 2004 г.

Зинаида Петровна читает лекции учителям области, работает на курсах по переподготовке учителей, участвует в жюри областных и республиканских олимпиад и конкурсах проектов школьников. Много лет она была активным членом общества «Знание» и «Общество книголюбов», награждена нагрудными знаками этих обществ. Она активно публикуется в СМИ, награждена почётной грамотой за активную работу внештатным корреспондентом областной газеты. Награждена почётными грамотами ректора, управления образования СКО, акима области, Министерства образования РК; нагрудными знаками: «Отличник образования РК», «Почётный работник образования РК»; медалями: «Ветеран труда», «За доблестный труд», «20 лет Независимости Республики Казахстан», «Большая золотая медаль СКГУ им. М. Козыбаяева», «80 лет КазНУ им. аль-Фараби», «25 лет Независимости Республики Казахстан». В 2007 году стала обладателем премии Первой степени акима Северо-Казахстанской области в сфере образования. В 2009 году ей присвоено звание Почётный гражданин Северо-Казахстанской области.

Коллеги и ученики от чистого сердца поздравляют Зинаиду Петровну Табакову с красивым юбилеем и желают крепкого здоровья, неиссякаемой энергии и долгих лет жизни!

**Ирина Оспанова, к.ф.н.,
доцент кафедры русского
языка и литературы**

СКГУ - 80 лет

Страница воспоминаний накануне юбилея

Юбилеи бывают разные. И отношение к ним тоже разное. Человеку, например, надо очень постараться, чтобы с радостью отмечать свое 80-летие. Другое дело - высшее учебное заведение, для которого 100-летие негласно считается зрелым возрастом вуза. К этому рубежу неотвратимо приближается наш Северо-Казахстанский университет имени Манаша Козыбаева, готовящийся осенью 2017 года отметить свое 80-летие.

Радуясь успехам современного вуза, студенты и преподаватели большого и дружного коллектива невольно обращаются к его истории.

Дорога длиною в 80 лет не всегда была гладкой, но всегда была дорогой к знаниям, дорогой в будущее. За 80 лет существования вуза сменилось приблизительно 20 поколений студентов. С волнением и трепетом выпускники вуза вспоминают свои студенческие годы. Это годы молодости, становления человека как личности, определения его судьбы. Годы студенчества навсегда остаются в памяти как самые лучшие годы жизни.

Мои годы учебы в педагогическом институте имени К.Д. Ушинского совпали с ветром больших перемен в стране и вузе. В 1954 году в стране началось освоение целины, а в 1955 году учительский вуз в Петропавловске получил статус педагогического института. И это было символично. Если на освоение целинных земель ехали трактористы и комбайнеры, то на работу в новый вуз ехали ученые, высококвалифицированные специалисты.

Вспоминаю 1957 год. Первый учебный день, первая лекция. Входит стройная женщина и чуть хрипловатым голосом представляется: Галашина Екатерина Александровна, кандидат исторических наук, буду читать вам историю. А на лацкане пиджака - медаль «За отвагу». Участница Великой Отечественной войны. И мы, дети военных лет, вчерашние школьники, еще не успевшие познакомиться друг с другом, дружно встаем, чтоб поприветствовать педагога.

А дальше - все новые встречи: замечательный лектор Николай Степанович Рыжков, его лекции по исторической грамматике я бережно храню до сих пор, блестящий оратор Андрей Ефимович Синеруков. А еще - Рашид Каюмович Акбердин, Дмитрий Александрович Уткин, Бескровный Андрей Ефимович. Прекрасные преподаватели, настоящие ученые. Они с

первого курса готовили нас не только к учительскому труду, но и привлекали к научным исследованиям.

Уже в первые летние каникулы под руководством Р. К. Акбердина мы собирали материал по истории области, на втором курсе выступали на семинарах с докладами по литературе перед старшекурсниками. Благодаря таким преподавателям в институте из числа выпускников вуза вырастала новая смена ученых.

Сейчас корпус ученых вуза на 90 процентов представлен его выпускниками разных лет. Среди них доктора и кандидаты наук, известные и заслуженные люди: Кошевок К.М., Крылова Л.А., Белецкая Н.П., Соловьев А.А., Плещаков А.А., Тайжанова М.М., Саутова Т.А., Кучер Т.П., Бондаренко В.А. и многие другие.

Сегодня, вспоминая то, «что было недавно, то, что было давно», понимаешь, каким напряженным был темп нашей студенческой жизни. Месяц-полтора каждой осенью мы все были задействованы на уборке урожая, жили в вагончиках в отдаленных совхозах области. Потом достраивали новое здание, сейчас это третий кор-

пус университета, самый академичный и любимый. И при этом мы находили время постоянно заниматься в библиотеках города, проводить диспуты, обсуждать новые фильмы, разбирать первые стихи наших будущих поэтов. Верили и не ошиблись, что наш сокурсник Владимир Шестериков станет настоящим поэтом. А еще мы на курсе сыграли три комсомольские свадьбы, успели на выпускном курсе полгода поработать на педпрактике в Павлодарской области, где не хватало учителей русского языка.

Хорошо, что бывают такие юбилеи. Человеку просто необходимо иногда оглянуться в прошлое, чтобы лучше понять настоящее и предвидеть будущее.

Мои воспоминания о кипучей студенческой жизни не упрек нынешним студентам. Сейчас другая жизнь и другой темп жизни. Современный студент имеет такие возможности, которые нам и не снились. Вздыхай не вздыхай, но на смену библиотеке пришел Интернет со своими безграничными возможностями. Лекции уже не считаются главным источником знаний. Но роль педагога-ученого, исследователя и воспитателя только возросла. На смену семинарам и кружкам по интересам пришли научные конференции.

Студенты имеют возможность принимать участие в международных конференциях, публиковать свои исследования не только в республиканских, но и зарубежных изданиях.

Однако, как и раньше, в становлении будущего ученого необходима направляющая рука научного руководителя. Его знания, авторитет и личный пример преданности своему делу - залог успеха начинающего исследователя.

**Зинаида Табакова,
доктор филологических наук,
профессор**

СКГУ - 80 лет

Там, где царствует наука

Факультету информационных технологий, правопреемнику физико-математического факультета, в 2018 году исполняется 70 лет. За эти годы коллектив факультета прошел большой путь, подготовлено свыше 7 тысяч специалистов.

Многие из них стали руководителями в различных сферах: образования, производства, науки и управления. Среди них имеются и крупные ученые: академики, доктора и кандидаты наук. Основу профессорско-преподавательского состава факультета во все времена составляли его выпускники.

В далеком 1948 году факультет «стартовал» с шести преподавателей, одной кафедры, 30 студентов, обучающихся на единственной специальности.

У истоков факультета информационных технологий, ранее именующегося физико-математическим, стояли высокообразованные люди, с большой внутренней культурой, педагоги с большой буквы: Чулков С.Н., первый декан факультета, Гольштейн Т.Д., первый заведующий кафедрой физики, а позднее проректор пединститута, Цатурян В.А., заведующий кафедрой математики, а затем ректор института. На факультете была создана творческая обстановка и дух сотрудничества между преподавателями и студентами. Во многом этому способствовало и то, что среди первых студентов ФМФ были те, кто прошёл тяжёлые годы Великой Отечественной войны: Богомолов А.П., Смольянинов Г.Ф. и др. Впоследствии многие из них стали одними из лучших учителей области.

Гордостью факультета является многочисленная «армия» учителей математики, физики и информатики, работавших и работающих в школах нашей области, Казахстана и странах ближнего и дальнего зарубежья. Нет школы в Северо-Казахстанской области, где бы не трудились наши выпускники. Нередко выпускники факультета направляют для обучения сюда и своих детей - это высшее свидетельство высокого уровня подготовки и благоприятного морального климата на факультете.

Современный факультет информационных технологий включает в себя три выпускающих кафедры: «Математика и информатика», «Физика», «Информационные системы».

Кафедры факультета готовят выпускников по 7-ти специальностям бакалавриата, по 3-м специальностям магистратуры и по 1-й специальности докторантуре.

Сегодня факультет это свыше 60 преподавателей и обслуживающего персонала, работающих на 3 кафедрах, около 600 студентов, обучающихся на трех языках: казахском, русском

и английском. Кроме учебных аудиторий имеются оборудованные кабинеты, лаборатории и компьютерные классы. К услугам студентов и преподавателей - внутренняя электронная сеть университета, Internet и аудитории, оборудованные электронными досками и мультимедийными проекторами.

Отдельная гордость факультета – Астрофизический центр.

Факультет является лидером в университете по внедрению передовых образовательных технологий, в первую очередь, информационных. На кафедрах ведется огромная работа по методическому обеспечению учебного процесса на современном уровне. Разработаны базы электронных учебников, тестовых заданий, презентационный материал и программное обеспечение, для проведения учебных занятий и практик.

Кафедры факультета являются инициаторами по установлению научных связей с университетами ближнего и дальнего зарубежья. Только в магистратурах университетов Финляндии продолжили обучение свыше 30 выпускников факультета и после защиты магистерских диссертаций они работают в ведущих фирмах Финляндии, США, Канады, России и Казахстана.

Стабилизировалась номенклатура специальностей, по которым факультет информационных технологий ведет подготовку специалистов.

В июне 2017 года прошли аккреди-

тацию две специальности факультета: 5 В 0 1 1 1 0 0 «Информатика» и 6D075100 «Информатика, вычислительная техника и управление». И на данный момент все специальности факультета являются аккредитованными.

Большие изменения в работе всего коллектива университета, а также и факультета связаны и с внедрением системы менеджмента качества. Новые требования породили новые подходы и формы работы.

На технических и естественных специальностях производственные практики на протяжении всего времени обучения проводятся на базе лучших предприятий города и области.

Ежегодно студенты нашего факультета активно участвуют в международных научно-практических конференциях, проводящихся в городах Казахстана, ближнего и дальнего зарубежья

Завтрашний день факультета – это наши студенты, которым предстоит продолжить работу по внедрению новых форм и технологий обучения, развитию научных исследований, как в сложившихся, так и в новых направлениях.

Анализируя пройденный путь, можно с уверенностью утверждать, что факультет достойно продолжает свои традиции, укрепляет свои достижения как в подготовке кадров, так и в науке, и в воспитании молодого поколения.

СҚМУ - 80 жыл

Білім беріп, бірлікке шақырамыз

“Береке басы – бірлікті” деген халық даналығын ұлықтаған Қазақстан халқы Ассамблеясының құрылуы Елбасының көрегендік саясаты екені сөзсіз. Мемлекет басшысы өзі атап көрсеткендей, бүгінгі күні Қазақстан халқы Ассамблеясы таза қазақстандық саяси жаңашылдықтың нәтижесінде қалыптасқан өзіндік бірегей институт деңгейіне көтерілді. Ол этносаралық және конфессияаралық келісімнің басты тетігі ретінде ел дамуында маңызды рөл атқаруда.

Ассамблея құрылғаннан бері Қазақстанда қоныстанған өзге этнос өкілдері бір шаңырақтың астына бірігіп, Елбасының тапсырмасы бойынша ортақ үйіміздің әлемдегі алдыңғы қатарлы дамыған отыз елдің қатарынан көрінүіне атсалысып келеді. Бейбітшілік пен рухани келісімді жастардың бойына дарыту мақсатында еліміздің бірқатар жоғары оқу орындарында Қазақстан халқы Ассамблеясының кафедралары ашылды. Мұндай кафедра біздің университетете 2014 жылы шаңырақ көтерді.

Кафедра жұмысының негізі мақсаты – студенттерді діни сауаттылыққа, рухани адамгершілікке, патриоттық тәрбиеге баулып, шығармашылық қабілеттерін дамыту. Сонымен катар, әлемді мойыннатқан этносаралық татулық пен дінаралық келісімнің қазақстандық үлгісі жоғары оқу орында зерттеле бастады. Кафедрада профессорлық-окытушылық құрамнан және қоғамдық ұйымдар өкілдерінен жасақталған этносаралық мәселелермен айналысадын ғылыми-әдістемелік бірлестік құрылды.

Қазақстан халқы Ассамблеясы кафедрасының қызметкерлері оқу ордамыздың ғылыми-әдістемелік жұмысының сапасын көтеруге атсалысада. Студенттерге “Этностық-конфессияаралық келісімнің қазақстандық моделі” және “Дінтану” курсы оқытылады. Бүгінгі күні еліміздің барлық жоғары оқу орындарында 20-дан астам әдістемелік құралдар жасалып, оқу үдерісіне енгізілуде. Қазақстан халқы Ассамблеясы кафедрасының алдында тұрган кезекті міндет – “Мәнгілік ел біздің құндылығымыз” атты пәнди әзірлеп, оны оқу үдерісіне енгізу болмак. Бүгінгі күні кафедраның мамандары ай сайын ғылыми-тәжірибелік семинарлар мен вебинарлар өткізеді. Бұл шаралар студенттердің тұған тілдеріне деген қызығушылығын оятуға, этнобірлестіктердің жұмысына байланысты құжаттарды жүргізуге, діни сауаттылық пен рухани адамгершілік, шығармашылық қабілеттерін дамытуға, патриоттық тәрбиені қалыптастыруға бағытталған.

Оз қызметін ғылыми-әдістемелік және ғылыми-зерттеу жұмыстарымен ұштастырған кафедра мүшелері

“Солтүстік Қазақстан облысының ұйымдары”, “Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съезі”, “Коңакжай Қызылжар” атты виртуалдық көрме үйімдастырыды. Ғылыми-әдістемелік жұмыстарға кафедраның оқу үдерістерін үйлестіру және оның сапасына бақылау жасауы, оқу бағдарламаларын әзірлеуге қатысты ұсыныстар енгізуі жатса, ал ғылыми-зерттеу жұмыстарына ғылыми жобаларды жүзеге асыруға ықпал ету және тағы да басқа мәселелер кіреді.

Кафедраның үйіткі болуымен етken жылы өнірімізде мәдени орталықтар өкілдерінің, студенттер мен кала жастарының басын қосқан енер сыйстары, танымды іс-шаралар үйімдастырылды. Атап айтқанда, “Менің сан қырлы Қазақстаным” облыстық фотосуреттер онлайн-сайысын, “Бір мемлекет – бір отбасы”, “Қазақстанга қалай тап болды?”, “Патриот деңген...”, “Тегі әртүрлі – теңдігі бір”, “Тәуелсіздік тұғыры” атты есселер, “Менің Отаным – Қазақстан” атты жобалар байқауы өтті.

Мемлекеттік, ұлттық саясатты жүзеге асыруды, этносаралық келісімді нығайтуды негізге алған кафедрада студенттердің ғылыми қоғамы құрылды. Қоғам мүшелері республикалық, өніраралық ғылыми жобаларға, семинарларға, конференцияларға және “дөңгелек үстелдерге” қатысады. Студенттердің өзін-өзі басқаруын жандандыру үшін ғылыми қоғамның үш мүшесі “Қазақстан халқы Ассамблеясы” кафедрасының ғылыми-әдістемелік бірлестігінің құрамына енгізілді.

Сондай-ақ, кафедра – еліміздегі Қазақстан халқы Ассамблеясы кафедра-

лар қауымдастығының, ғылыми-сарапшылық кеңесінің, Президент жаңындағы “Қоғамдық келісім” республикалық мемлекеттік мекемесінің белсенді мүшесі. Бүгінде кафедраның студенттер арасында толеранттылықты қалыптастыруды алатын орны ерекше. Себебі, бейбітшілік және келісім орталықтарының, ғылыми-зерттеу институттарының құрылуды елімізде этносаралық және конфессияаралық келісімге баса назар аударылып отырғанын көрсетеді.

Студенттік ассамблея құрамындағы түрлі этнос өкілдері университет, аудан, қала, облыс, республика көлемінде өткізілетін мәдени іс-шараларға үнемі қатысып, оларды өткізуге белсene атсалысып келеді. Мәселең, білім ордасының студенттері Андрей Хорощенко және Ирина Приймак жаратылыстыну-техникалық, әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар бойынша республикалық байқауда үшінші дәрежелі дипломмен марапатталды.

М. Қозыбаев атындағы СҚМУ-дің бүгінгі мәдени өмірінде студенттік ассамблеяның алатын орны ерекше. Алдағы кезенге де жоспарлап отырған шараларымыз аз емес. Атап айтқанда, үстіміздегі жылдың наурыз айында “Мейірімділік көші” бейнене фильмі мен жылнамасын жасауды, қайырымдылық күндерін, “Жүректен – жүрекке” атты кездесулер үйімдастыруды, оқу үдерісіне Елбасының өмірі мен қызметі туралы арнаулы курстар мен семинарлар енгізуі жоспарлап отырымыз.

*Людмила Гривенная, т. ғ. қ.,
Қазақстан халқы Ассамблеясы
кафедрасының меңгерушісі*

СҚМУ - 80 жыл

Құндылықтар қайнары

Мұражай - тарихтан шежіре сыр шертетін, адамдардың танымдық көкжиегін кеңейтетін көне жәдігерлердің орны ғана емес, халықтың өткені мен бүтінін зерделейтін рухани құндылықтар қайнары.

Өңіріміздегі іргелі оку орны - М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті тарихы мұражайының қызығы 1977 жылы қағылды. Сексен жылға жуық уақыт бойы мындаған түлектерді тәрбиелеғен білім шаңырағының тарихын, жеткен жетістіктері мен бағындырған биқтерін мұражай сөрелерінде жайғасқан заттардан аңғаруға болады. Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаев өнірімізге жасаған бір сапарында: "Солтүстік Қазақстан университеті Қазақстан жоғары оку орындарының алғашқы ондығына кіреді деп ойлайды. Мұнда жақсы дәрісханалар, зертханалар, жатақханалар бар. Ғылыми жұмыстар жүргізіледі. Көпэтносты ұжым, дайындығы мықты оқытушы профессорлар құрамы бар. Осындай университет Қазақстанның солтүстік аймағы үшін мамандар даярлап жатқанына қуаныштымын", -деген жүрек-жарды лебізін жеткізген болатын.

2007 жылы университетімізге облыс оргалығындағы Абай көшесі, 16-үй мекенжайында орналасқан тарих және сәулет ескерткіш ғимараты берілген болатын. Осьдан жеті жыл бұрын бұл нысанға жөндеу және қайта қалпына келтіру жұмыстары жүргізілді. Қазіргі уақытта университет мұражайының күрделі жөндеуден өткен залдарында экспозициялық құрал-жабдықтар орнастылған. Олар оқытушылар мен студенттердің ғылыми жұмыспен айналысулары үшін таптырмас әдістемелік орталыққа айналыш отыр.

Білім ордасының тарихы мен бүгінгі тыныс-тіршілігін қамтитын мұражай экспозициялары үйлесімді орналастырылған. Демонстрациялық-қонақүй залында университеттің Қазақстан мен шетелдердегі айтулы оку орындарымен тығыз байланысын, бір сөзben айтканда, асқақ абыройын көрсетегін марапаттар мен фотобейне материалдар койылған.

Мұражайда дәріс, М. Қозыбаевтың өмірі мен шығармашылығына арналған, археология және этнология, мұғалімдер институты, педагогикалық және политехникалық институттар, Солтүстік Қазақстан университеті, М. Қозыбаев атындағы СҚМУ тарихына арналған залдар бар. Университет өміріне қатысты мол деректерді студенттерге арналған дәріс залындағы мультимедиалық кешен арқылы көрүге болады. Онда университеттегі әр факультеттін, кафедра мен мамандықтың

білім ордасы құрылған 1937 жылдан бастап қазіргі күнге дейінні тарихы қамтылған. Сонымен қатар тарлан тарихы Манаш Қозыбаевтың өмірі мен шығармашылығына, археологиялық қазба жұмыстарына арналған және "Тұңғыш Президент" фильмдері көрсетіледі. Залда дәрістер, кездесулер, та-қырыптық кештер, көрмелер үйлестірылады.

"Жақсының аты өлмейді" дегендег, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 30 мамырдағы қаулысымен университетімізге Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының академигі Манаш Қабашұлы Қозыбаевтың есімі берілгені белгілі. Мұражайдың академик Манаш Қозыбаевқа арналған залының шоқтығы биік, бағасы асқақ. Университеттің оқытушылары мен студенттері үшін залда академиктің жастық, бозбалалық шағын, өмірінің соңына дейін атқарған іргелі жұмыстарынан хабар беретін суреттер, ғылыми еңбектері, фотоматериалдар мен бейнemатериалдары, жеке залдары жинақталған. Бұл зал академиктің зайыбы Сара Пішенбай-қызының тікелей басшылығымен үйлестірылды.

Академик Манаш Қозыбаев еңбектерінің негізі мазмұны жалпылттық татулық пен Қазақстан халқының бірлігін нығайтуға, ескелең үрпакқа рухани және патриоттық тәрбие беруге, Елбасының өзінің "Қазақстан - 2030" Стратегиясындағы идеяларды жүзеге асыруға бағытталған. Ғалымның есімімен аталаған залға келген әрбір адам осындағы тың мағлұматтарға қанық болары сөзсіз.

Мұражайдың тарих бөлімінде университеттің материалдық базасының дамуы мен қалыптасу кезеңдерін, ғылыми-педагогика кадрларының өсуін бейнелейтін құжаттар, фотосуреттер, альбомдар қойылған. Ғылымда, спортта айтулы белестерді бағындырған университет мактандыштар да

назардан тыс қалмаған.

Мұражайға ел Президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың, Салық Зиманов, Қенжеғали Сагадиев, Аманжол Кошанов сияқты, тағы да басқа академиктердің, Токтар Әубәкіров, Тағарт Мұсабаев сыйны қазақтың мактандыштарының, Дүкенбай Досжан, Қәкімбек Салықов бастаған ақындар мен жазушылардың бас сүккәні біз үшін мактандыш әрі сүйініш.

Мәдени мұраның үлкен бір бағыты - археологиялық қазба жұмыстарын жүйелі сипатта жүргізіп, еліміздің, жеріміздің, халқымыздың тарихына қатысты мұрағаттарды жинастыру. СҚМУ тарихы мұражайындағы археология және этнология залында тарих факультетінің археологиялық және этнологиялық-этнографиялық экспедициялары зерттеулерінің материалдары жинақталған.

Этнологиялық экспозицияларда Солтүстік Қазақстан мемлекеттік университеттің этнологиялық-этнографиялық экспедицияларының материалдары шоғырланған. Экспедиция өзінің өмір сүрген кыска мерзімінде материалдарды іздестіру, оларды жіктеу, өңдеу жолында орасан зор жұмыс істеді, олардың ішіндегі ең құндылары экспозицияда өз орындарын тапты. СҚМУ тарихы мұражайындағы археология және этнология залында тарих ескерткіштер мен археология құндылықтарының тарихына, олардың құрылымына және дамуына арналған материалдарға ерекше орын берілген. Мындаған студенттер мен мектеп оқушыларының көп жылдар бойына археологиялық экспедицияларға қатысусы болашақ үрпакқа тарихи сананы қалыптастыруда орасан зор маңызы бар. Тұған өлкеміз бен Қазақстан Республикасының бай көне тарихына мактандыш сезімін тудырады.

СҚМУ - 80 жыл

Талаптың мініп тұлпарын...

Театр - рухани тұргыда өсуге үқпал жасайтын бірден-бір орын. Халқымыз сахраны киелі санаган. Бүтінде мен кішігірім болса да, осындай тәрбие үйірмесінін жетекшісімін.

Менің театр әлеміне аяқ басуым мектеп қабырғасынан басталды. Батыс Қазақстан облысының Қазталовка ауданындағы Бостандық ауылында оқып жүргендеге, сыныптастарыммен "Сегіз сері" әзіл-сықақ тобын құрып, түрлі көріністер қойып, ән айттық. Қөшшіліктің алдында өнер көрсету ұнағандықтан, 2006 жылы Орал қаласындағы Құрманғазы атындағы саз колледжіне "актер" мамандығы бойынша окуға түстім. Сондайы үстазым, жергілікті драма театрының бас режиссері Асхат Маємировтан көп нәрсе үйреніп, үш жылда актерліктің қыр-сырына қанықтый.

Кейін елордамыз - Астана қаласындағы күйршақтар театрында бір жылға жуық жұмыс істеп, тәжірибе жинақтадым. Сонда жүріп бүтінде Сәбит Мұқанов атындағы облыстық сазды-драма театрының директоры Біржан Жалғасбаевқа қоңырау шалып, жұмысқа алуын сұрадым. Болам деген баланың бетін қақпай, белін буу керектігін жақсы түсінетін ол менің күшшіліктерімдегі құп көріп, актерлер қатарына қабылдады. Міне, содан бері бес жылдан уақыт өттіп. Осы уақыт аралығында түрлі көйльімдерге қатысып, білгімді арттырдым. Бүгінде менің қосымша жұмысым бар, М.Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан мемлекеттік университетті жанаңындағы "Шаңырақ" студенттік театрының жетекшісімін.

Аталған театрдың іргесі 16 жыл бұрын қаланды. Қазіргі танда "Шаңырақтың" құрамында 15 студент бар, бәрі шетінен дарынды. Қөшшіліктің көзаймының айналып жүргендегі де аз емес. Оларға жетекшілік жасап жүргенімे көп болған жоқ. Маган дейін жастармен жүргізілген актерлік шеберлік сағаттарын ерлі-зайылты Қажыбай мен Шолпан Айтыбаевтар жүргізген болатын. Солардың жет-

екшілігіндегі театр 2009 жылы "Театр және тұрмыс" фестивалінде бас жүлдені иеленсе, 2010 жылы Алматы қаласындағы рес-публикалық фестивальда Фабит Мұсірепов атындағы сыйлықты алды. Былтыр театрымыздың шығармашылығын кәсіби сыншылар жоғары бағалады. Степногорск қаласында өткен республикалық Дельфилік ойындарда "Қара шекпен" пьесасын қойып, үшіші орынға лайық деп танылдық.

Студенттермен атласына үш рет бас қосамыз. Кешкі сағат алтыдан тоғызыға дейін саҳнадық қойылымдарға, университеттегі өміріндегі түрлі мәдени іс-шараларға да-йындаламыз. Мәселен, биыл университеттегі 80 жылдық мерейтойына белсene араплассақ, жуырда Жеңіс күні қарсаңында саябақта "Софыстан хат" атты театрлардырылған көрініс қойдық. Жалпы, жұмысым қын деп айта алмаймын. Өйткені, зерек жастармен

жұмыс істеу әлдеқайда жenіl Мен тек кейбір тұстаға ақылымды айтЫп, бағытап отырамын. Осындай өзара түсіністіктің арқасында Ракымжан Отарбаевтың "Нашақор" пьесасы да көрерменнің көnlінен шықкан болатын.

Театрдың берері көп. Тәрбиемдегі жастардың бәрі де қабілетті. Үйірмеге қатысадын жастардың деңі - онтүстіктен "Серпін" бағдарламасымен окуға келгендер. Аза-мат Қалыбек, Ерболат Шалатаев, Мәлдір Парсақан, Назым Абдиалимова сынды жастар бүгінде кәсіби әртістерше өнер көрсетіп жүр. Бір қынжыларлығы, жергілікті жастардың осындай үйірмелерге деген қызығушылығы төмен. Биыл да кастингке келгендердің көбі "серпіндіктер" болды.

Біз түлекке оку жылышын аяғында дипломмен қоса театрдың арнағы сертификатын тапсырамыз. Онымен студенттер мектептегі, балабақшадағы өнер үйірмелерінде қосымша жұмыс істей алады. Бүгінде театрымыздың түлектерінің кейбірі жетістіктерге жетіп, өнер саласында түрлі қызыметтерде табысты еңбек етіп жүр. Оларды тәрбиелеген "Шаңырақтың" алға қойған мақсаты биік. Қазіргі танда театрдың жас өнерпаздары Сәбит Мұқанов атындағы облыстық казак-сазды драма театрымен тығыз шығармашылық байланыста. Кәсіби актерлермен шығармашылық байланыс орнатқан жастардың шыңдалары сөзсіз.

Әділжан Қарімов,
"Шаңырақ" халықтық студенттер
театрының режиссери

Новые лица

Орхан Сойлемез

В Северо-Казахстанском государственном университете - новый проректор из Турции. Орхан Сойлемез занимается вопросами интернационализации и привлечения в вуз студентов со всего мира.

Проректор по интернационализации Орхан Сойлемез, несмотря на недавнее прибытие в Петропавловск, уже успел заключить ряд договоров о сотрудничестве с университетами Америки, Евросоюза, Украины, Малайзии и Сингапура. Это открывает грандиозные перспективы для СКГУ, который станет доступным для студентов со всего мира.

Он является гражданином Турции. 23 года назад в Колумбийском университете (США) он защитил диссертацию «Национальная идентичность казахского народа».

К написанию этого труда его подтолкнул казахстанский академик Рахманкул Бердибаев, с которым он познакомился в Америке. В начале Сойлемез, увлеченный творчеством Чингиза Айтматова, хотел посвятить свою научную работу конкретно творчеству писателя, но после долгих бесед с Бердибаевым тему диссертации пришлось серьезно расширить.

Три года Сойлемез изучал казахстанские газеты и журналы, читал много литературы о Казахстане. Будучи в Вашингтоне, выучил казахский язык. Позже перевел произведения Махамбета Утемисова на турецкий язык. 16 декабря 1994 года (он отмечает символичность даты: 16 декабря - День независимости Казахстана) защитил диссертацию.

Профессор, доктор философских

наук Орхан Сойлемез отмечает, тот момент, что тема его работы перекликается со статьей Нурсултана Назарбаева «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания», которая была опубликована в апреле 2017 года. Он надеется, что статья выльется в серьезный программный документ и станет национальным планом.

Отдельное внимание проректор уделяет латинизации казахского языка. Он считает, что это естественный процесс, к которому рано или поздно вернулись бы. В 30-х годах прошлого века на съезде тюркоязычных стран в Баку эту тему поднимали многие страны, в том числе и Казахстан, и согласились перейти на латиницу. Однако после известных событий казахский перевели на кириллицу.

«Латиница нужна для наших детей, - говорит профессор, - им

намного проще будет осваивать все остальные языки, например, английский, немецкий и французский». Проректор активно пропагандирует изучение иностранных языков с детского сада. «Казахстанцы должны знать казахский и русский языки, это хорошо. Но знание английского - необходимое условие для современного человека. Это поможет интеграции Казахстана в мировое пространство».

Доктор философских наук имеет полное право делать такие громкие заявления, так как сам владеет турецким, английским, итальянским, казахским, кыргызским, азербайджанским, русским, арабским и другими языками. В Петропавловск профессор из Турции приехал по приглашению Министерства науки и образования Казахстана. Орхан Сойлемез вошел в состав сорока топ-менеджеров, которые будут работать в вузах по всей стране.

Профессор Орхан Сойлемез имеет богатую карьеру. Будучи аспирантом, он работал в Мармарском университете (Стамбул), самым известным выпускником которого является нынешний президент Турции Реджеп Эрдоган. Далее в списке - Международный Казахско-Турецкий университет им. Х. А. Яссая в Туркестане, Кыргызско-Турецкий университет «Манас» в Бишкеке, Евразийский национальный университет имени Л. Н. Гумилёва в Астане, Западно-Казахстанский государственный университет имени М. Утемисова в Уральске, университет «Ардахан» в одноименном турецком городе.

Андириана Сурлевা

В прошлом году Министерство образования и науки РК запустило pilotный проект по привлечению иностранных топ-менеджеров в отечественные вузы.

Благодаря этому проекту в Северо-Казахстанском государственном университете им. М. Козыбаева уже трудится в должности проректора по интернационализации профессор, доктор философии, гражданин Турции Орхан Сойлемез.

С начала нового учебного года университет пополнился еще одним иностранным специалистом. Гражданка Болгарии Андириана Сурлева в течение ближайших четырех месяцев будет работать директором департамента науки. Она обучалась у себя на родине в Софийском химико-технологическом и металлургическом университете, имеет за своими плечами более 20 лет трудового стажа. В

1997 году защитила магистерскую, а в 2010 – кандидатскую диссертацию в родном вузе. До приезда в Казахстан возглавляла кафедру аналитической химии в Софийском химико-технологическом и металлургическом университете. Андириана Сурлева является доктором аналитической химии. Она намерена развивать данное научное направление в нашем университете.

Стоит отметить, что в СКГУ им. М. Козыбаева в настоящее время проводятся крупные научные исследования по ряду перспективных направлений. Ежегодно проходят международные конференции, а проекты наших ученых выдвигаются на грантовое финансирование. Привлечение иностранных специалистов должно стать еще одним толчком для повышения качества образования и развития научного потенциала вуза.

Мой университет

Какая же все таки она замечательная - студенческая пора! Годы учебы в университете по-своему особенны. На пути к знаниям и науке мы сталкиваемся с массой позитива и эмоций. Именно в это время студент влияется во взрослую жизнь, ощущает всю реальность бытия, встречает истинных друзей и будущих коллег.

Но выбор вуза, в котором ты будешь учиться, не менее важен. Ведь на сегодняшний день в нашей республике очень много достойных высших учебных заведений, стремящихся соответствовать мировым стандартам. Будучи выпускницей школы я столкнулась с выбором профессии и университета. Недолго думая, я приняла решение – остаться в своем городе и поступить в наш Северо-Казахстанский государственный университет имени Манаша Козыбаева.

Журналистиканың қызын мамандық екеніне, екінің бірі қаламгер бола алмайтынына жоғары оқу орнына түскенде көз жеткіздім. Үстазым – М. Козыбаев атындағы Солтүстік Казақстан мемлекеттік университетінің профессоры Зарқын Тайшыбай бізге қаламгер болу үшін адамға, ең алдымен, табиги талант пен таудай талап керек екенін, өзінің ой-пікірін ғана емес, халықтың мұн-мұқтажын батыл жеткізе алатын, әділет пен шындыққа жақын, қоғамның тамыршысы болу қажеттілігін үнемі айтып отырады.

Үстазымның бұл пікірінің айна-катесіз айтылғанын жуырда Петров-павл қалалық қоғамдық-саяси "Қызылжар нұры" газетінен оқутәжірибеден өткенде аңғардым. Қорнекті ақын Төлеген Айбергенов

На сегодняшний день я являюсь студенткой первого курса специальности «Журналистика».

Я ни разу не пожалела о том, что поступила в наш университет. Здесь очень уютная и теплая атмосфера, качественное образование и очень насыщенная студенческая жизнь. Здесь работают преподаватели с высоким уровнем профессионализма, которые полностью отдают все силы для того, чтобы студенты получали хорошие знания.

Студенческая жизнь – это, конечно же, в первую очередь учеба, а также культурно-массовые мероприятия. Для музыкантов, актеров, певцов, фотографов и художников работают студии и клубы. В университете ежегодно организуются конкурсы «Жемчужина СКГУ», дебаты, игры КВН и множество других культурных и спортивных мероприятий. Поступая в

СКГУ им. М. Козыбаева, я была уверена, что здесь мне представляются все возможности для полноценного личностного развития и профессионального роста. Обучаясь в нашем университете, мы приобретаем огромную жизненную ценность – знания, умения и навыки, а также большое количество друзей.

Сегодня наш вуз является одним из флагманов высшего образования Северного Казахстана и готовит специалистов широкого профиля, востребованных в самых разных областях, конкурентоспособных на рынке труда.

Я очень рада и горжусь, что являюсь студенткой Северо-Казахстанского государственного университета имени Манаша Козыбаева и уверена в своем будущем.

**Жанна Бисенова,
студентка гр. Ж-17-к**

"Ақын болу оңай деймісің қарғым, бетінде жүру сыздаған барлық жараның", - деп осынау өмірді өлеңмен өрнектеген жандардың қызын да күрделі тағдырларын бірауыз сөзбен сипаттапты.

Сол сияқты журналист те қоғамның өзекті мәселелердің шешімін табуға ұмтылады. Осы іспеттес тілші бойында берік қалыптасқан қасиеттерді "Қызылжар нұры" газетінің шығармашылық ұжымынан да байқадым. Үнемі ой мен ізденіс үстінде жүретін тілшілердің өміріне, шығармашылық мүмкіндіктеріне одан сыйын қызыға түстім.

Журналистер газеттің қалай жараққа шығатынын түсініріп қана коймай, мені өз мамандығымның қыр-сырына баули түсті. Олардың

берген тапсырмаларын уақытынан бұрын орындауға машиқтандым. Елдің дамуы жолында айтулы жұмыстардың еңсеріп жүрген кейінкерлермен кездесіп, әңгіме-дүкен құру арқылы адам бойындағы қасиеттердің өмірдің бұралан жолында одан сыйын ашыла түсетініне қанықтым. Бұл -мен үшін үлкен тәжірибе мектебі болды.

Редакцияда өткен бір айға жуық уақытта газетке бірнеше мақалаларым басылды. Әрқайсысы мен үшін қымбат. Өйткені, оларда ізденісім мен талабымның үшкіның байқалады. Ең бастысы, өмірден таңдаудың дұрыс жасағаныма куанамын.

**Аяулым Қаблаш,
ҚЖ-15 тобының студенті**

С юбилеем!

Уважаемые коллеги, преподаватели и студенты!

Территориальный филиал «Болашак» партии «Нұр Отан» поздравляет с 80-летним юбилеем наш университет!

История СКГУ им. М. Козыбаева неразрывно связана с историей Республики Казахстан, её культурой, наукой и образованием. Восемь десятилетий назад он был основан и стал alma-mater для многих талантливых людей, настоящих профессионалов своего дела.

Вклад нашего университета в развитие региона и республики в целом, воспитание патриотизма и профессиональную подготовку молодого поколения огромен. Мы благодарны руководству и коллективу университета за плодотворное сотрудничество и действенную поддержку политической линии партии «Нұр Отан», возглавляемой Лидером нашего государства Нурсултаном Абишевичем Назарбаевым.

Желаем долгих лет процветания и высокого статуса нашему университету, широких перспектив для каждого из вас!

Поздравляю с замечательным юбилеем преподавателей, студентов и выпускников вуза!

Солидный возраст университета можно рассматривать как показатель, отражающий уровень образовательной базы, профессиональных и человеческих качеств преподавателей. Обучение в СКГУ у меня самые теплые воспоминания, а наши любимые преподаватели были и остаются профессионалами в сфере педагогики.

Желаю не останавливаться на достигнутом, дальнейшего процветания, трудолюбивых, умных и креативных студентов!

Гульмира Каримова, руководитель управления образования акимата Северо-Казахстанской области

Поздравляю родной для меня Северо-Казахстанский государственный университет имени Манаша Козыбаева с 80-летием!

Самый северный вуз Казахстана вносит огромный вклад в развитие региона и республики в целом, готовя высококлассных, грамотных, всесторонне развитых специалистов.

Хочу поблагодарить своих преподавателей и желать вам на этом пути дальнейшего процветания, новых достижений. Желаю всем, кто здесь трудится и учится, крепкого здоровья долгих лет жизни, семейного благополучия, успехов во всех начинаниях!

Ваш Олимпийский Чемпион Александр Винокуров

М.Козыбаев атындағы СҚМУ-ды 80 жылдық мерейтоймен шын жүректен құттықтаймын!

Білім ордамыздың профессорлық-окытушылық курманына өз алғысымды білдіремін, келешекте білім жолында жоғарғы оку орны биік белестерден көріне беруіне тілкестеп. Ұстаздарыма зор денсаулық, қажымақ қайрат, шығармашылық шабыт, отбасыларына береке мен бірлік тілеймін.

Айдар Қазов, халықаралық дәрежедегі спорт шебері, Қазақстан Республикасының ауыр атлетикадан құрама командасының мүшесі, бірнеше дүркін Қазақстан Республикасының Чемпионы, Азия және 2017 жылғы Бүкіләлемдік жазғы Универсиадасының Чемпионы

Құрметті университет ұжымы және студенттер!

Сіздерді білім ордасының 80-жылдық мерейтоймен құттықтаймын!

80-жылдық тарихында тамырын кең жайған қара шаңырақтан мыңдаған білікті мамандар түлеп ұшты. Олар түрлі салаларда енбек етіп, еліміздің әлеуметтік-экономикалық дамуына зор үлес қосып келеді.

Университеттің қазіргі заман талабына сай білім беру жүйесі, ғылым мен тәжірибелі қатар ұштастырған ұтымды нәтижелері тәуелсіз ел ігіліне жүмсалатынына сенімдіміз.

Алдағы уақытта ұлағатты оқытушылар мен шәкірттерге шығармашылық табыс, үлкен ғылыми жетістіктер тілеймін.

Кемел Оспанов, Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің тілдерді дамыту жөніндегі басқармасының басшысы

От всей души хочу поздравить коллектив Северо-Казахстанского государственного университета имени Манаша Козыбаева с юбилеем!

За свою 80-летнюю историю университет выпустил немало именитых спортсменов, среди которых: Жанат Жакиянов, Александр Винокуров, Роман Креч и многие другие. Студент университета Ринат Мухин в этом году порадовал казахстанцев дважды: стал серебряным призером Всемирной зимней универсиады и чемпионом зимних Азиатских игр. Выпускник нашего вуза, многократный Чемпион Республики Казахстан, чемпион Азии, тяжелоатлет Айдар Казов в августе стал чемпионом Всемирной Летней Универсиады.

Хочу пожелать родному университету, продолжая добрые традиции, процветания в качестве кузницы чемпионов и профессионалов высокого класса!

Руслан Есеналин, руководитель Управления физической культуры и спорта акимата Северо-Казахстанской области

С юбилеем!

Юбилей сегодня знатный,
Поздравляю славный вуз.
Ты обитель для талантов,
Гениев, прекрасных муз.

Пожелать хочу сегодня
Непременно процветать.
И спецов, бесспорно, классных
Непременно выпускать.

Коллективу — вдохновения,
Всем студентам — не скучать,
Каждый день в любимом вузе
Нам с азартом проживать!

*Мадина Балкатова,
студентка группы Э-14*

Манаш Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті маған үлкен өмірге жолдама берген, кешеғана доп қуалап жүрген қарасирап баланы қоғамдағы ең беделді мамандықтардың бірі — журналист етіп қалыптастырыған қарашанырап. Мен ғана емес, мындаған адамның колына диплом ұстаратқан ұстахана.

Был университет өзінің 80-жылдық мерейтойын атап өткелі отыр екен. Еліміз үшін мектептерге ұстаздар даярлайтын мекеме болып ашылып, бүгінде Қазақстанның солтүстігіндегі ең іргелі білім ошағы атанған университет осы аралықта талай-талай белестерді бағындырыды. Екінші дүниежүзілік соғыс жылдарында да оку орны жабылып қалған жоқ. Тәуелсіздіктің алғашқы жылдарындағы токырауда да басын тік ұстай білді.

Іргелі оку орны бүгінде Солтүстік Қазақстан облысындаға емес, еліміздің түкпір-түкпірінде сан салада еңбек ететін білікті мамандарды даярлап шығаруда. Университеттің оқытушылық-профессорлық құрамының мықты екені әлдекашан мойындалған. Сондықтан да басқа өңірлерден көліп білім алушылар толастар емес.

Аспан әлемін зерттеуге арналған обсерваториясы, халықаралық стандарттарға сай жабдықталған жүзу бассейні, көне басылымдардан бастап, соңғы жарық көрген кітаптарға дейін тегіс жинақталған мол кітапхана қоры, өткеннен сыр шертетін мұражайы және студенттерге өз үйіндегі жылды жатақханасы бар. Университеттің «Парасат» медиа орталығының да болашақ мамандарға көмегі тиетінін айта кеткен жөн және мұндай тәжірибе аланы көптеген жоғары оку орындарында жоқ.

Университетке ары қарай та жұмысын табысты жалғастыра беруін тілеймін. Білікті ұстаздар мен білімді шәкірттер көп болсын!

Игі тілекпен Ербақыт Амантайұлы, «Солтүстік Қазақстан» облыстық газетінің бас редакторының орынбасары, 2007 жылғы тулеғі

Многотиражная газета "ПАРАСАТ"

Собственник

Манаш Қозыбаев
атындағы Солтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті
Газет айына 1 рет шығады

Руководитель медиа-центра

Марат Шинти миров
Редакторы

Богдан Петров

Айжан Жұрнаш

Фотокорреспондент

Олег Петухов

Компьютерная верстка

Олег Петухов

Свидетельство о постановке на учет

№13400-Г выдано
Министерством культуры
и информации РК
от 25 февраля 2013 года

Адрес редакции

г. Петропавловск,
ул. Пушкина, 81,
корпус № 4 СКГУ
ауд. 307,
тел 49-33-43/11-53/

Номер набран
и сверстан в редакции
газеты «Парасат»,
отпечатан в ИПО СКГУ
по адресу:

г. Петропавловск,
ул. Пушкина, 81,
корпус № 4 СКГУ
ауд. 113

Заказ № 265
Тираж 200 экз.

80 лет – целая эпоха. За это время наш вуз прошел путь восхождения от учительского института к университету. Кардинально изменилась система образования, структура и инфраструктура вуза. Ветер времени сменил три поколения профессорско-преподавательского состава, которые обновляясь, сохранили преемственность лучших традиций нашего университета. Меняются и наши выпускники, вобрав лучшее своей «альма-матер», «разлетаются» по миру. В то же время СКГУ им. М. Козыбаева был и остается мозговым центром, кузницей кадров, культурно-просветительской площадкой нашего региона. Поздравляю всех с юбилеем СКГУ им. М. Козыбаева! Пусть наш университет процветает, крепнет наш коллективный разум и корпоративный дух, пусть каждый выпускник нашего вуза будет успешен и востребован. Желаю всем крепкого здоровья, благополучия, целеустремленности и веры в себя!

Людмила Гривенная, заведующая кафедрой «АНК» СКГУ им. М. Козыбаева

СКГУ - 80 лет

